

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ РАКУ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол _____ № _____

Уведено в дію

наказ в. о. директора Національного
інституту раку МОЗ України

від « » 2021 р. № _____

д. мед. н. заслужений працівник
охорони здоров'я України

_____ А. Ф. ШИПКО

ПРОЕКТ ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітнього процесу
в НАЦІОНАЛЬНОМУ ІНСТИТУТІ РАКУ
МОЗ УКРАЇНИ

Київ - 2021

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про організацію освітнього процесу в Національному інституті раку МОЗ України (НІР МОЗ України) визначає основні засади організації та планування освітнього процесу в інституті.

2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку, та іншою регламентуючою документацією системи управління якістю, Статуту Національного інституту раку МОЗ України та інших нормативно-правових актів.

3. Освітній процес - інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у НІР МОЗ України через систему науково-методичних та педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноженням і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. Освітній процес в НІР МОЗ України базується на принципах: науковості, гуманізму, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та релігійних організацій.

4. Мета освітнього процесу полягає у підготовці, перепідготовці та підвищенні кваліфікації компетентних та висококваліфікованих фахівців для галузі охорони здоров'я.

5. Мова навчання визначається статтею 48 Закону України "Про вищу освіту".

6. Освітній процес в НІР МОЗ України організується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін і розвитку в соціально-культурній сфері, в галузях системи охорони здоров'я, системах управління та організації праці в умовах ринкової економіки.

7. Система підготовки медичних кадрів після отримання диплому лікаря складається з двох частин: системи післядипломної медичної освіти та наступного безперервного професійного розвитку.

8. Безперервний професійний розвиток лікарів - це постійне професійне навчання лікарів. Головною метою безперервного навчання в інституті є підготовка і перепідготовка фахівців, підвищення кваліфікації, удосконалення їх професійної майстерності.

9. Стратегією освітньої діяльності НІР МОЗ України є забезпечення відповідності змісту безперервного професійного розвитку лікарів державним стандартам і завданням системи охорони здоров'я, впровадження сучасних форм і методів навчання, підвищення мотиваційної готовності учасників безперервного професійного розвитку.

10. Зміст освіти - це науково-обґрунтована система науково-методично оформленого навчального матеріалу для різних освітніх і кваліфікаційних рівнів. Зміст освіти інституту визначається забезпеченістю навчального закладу документацією, передбаченою стандартами освіти, фаховими освітньо-кваліфікаційними характеристиками, освітньо-професійними програмами, робочими навчальними планами, програмами навчальних дисциплін і відображається у відповідних підручниках, навчальних посібниках, методичних матеріалах, дидактичних засобах, а також при проведенні навчальних занять та інших видів навчальної діяльності. Навчальні плани та програми - це перелік основних нормативних документів НІР МОЗ України за допомогою яких здійснюється організація освітнього процесу. Зміст освіти складається з нормативної та вибіркової частин. Нормативна частина змісту освіти визначається відповідним державним стандартом освіти.

II. Нормативно-правова база організації освітнього процесу

1. Організація освітнього процесу НІР МОЗ України базується на законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», нормативно-правових актах Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, стандартах вищої освіти, а також на підставі Статуту та нормативної бази інституту.

2. Організація освітнього процесу НІР МОЗ України здійснюється освітнім підрозділом. Основними нормативними документами, що визначають організацію освітнього процесу за напрямом підготовки (спеціальністю), є навчальні плани і програми, затверджені МОЗ України, робочий план (план-графік навчального процесу).

Навчальний план є нормативним документом інституту, що визначає організацію освітнього процесу за напрямом підготовки (спеціальністю).

Навчальні плани складаються на основі відповідної освітньої програми й графіка навчального процесу окремо для кожного рівня післядипломної освіти на весь термін навчання.

Робочі навчальні плани складаються на основі відповідних навчальних планів за відповідною освітньою програмою з метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування освітнього процесу.

Навчальні навчальні плани циклів спеціалізації, ТУ та стажування розробляються робочими групами фахівців інституту з залученням провідних фахівців галузі чи профільної кафедри, затверджуються вченою радою НІР МОЗ України й скріплюються відбитком печатки інституту.

Навчальні плани і програми інтернатури розробляються, відповідно до наказу МОЗ України опорними кафедрами ЗВО з залученням провідних (опорних) фахівців профільних кафедр і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. Для кожної навчальної дисципліни, яка входить до освітньо-професійної програми підготовки, на підставі навчальної програми спеціальності та навчального плану вищим навчальним закладом складається робочий план циклу, який є нормативним документом інституту і затверджується заступником директора з науково-педагогічної роботи.

4. НІР МОЗ України надає слухачам можливість користування навчальними приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною і науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених правилами внутрішнього розпорядку. За відповідність рівня підготовки лікаря до вимог визнаних стандартів освіти відповідає керівник навчального підрозділу інституту.

III. Форми навчання

1. Основними формами здобуття вищої освіти відповідно до статті 49 Закону України «Про вищу освіту» є:

- 1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева);
- 2) дуальна.

Очна (денна, вечірня) форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять та практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.

Заочна форма здобуття вищої освіти – це спосіб організації навчання здобувачів вищої освіти шляхом поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою

програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями та контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Заклад вищої освіти може використовувати різні форми здобуття післядипломної освіти, поєднувати їх відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі, а також встановлювати вимоги до поєднання цих форм.

Навчання в НІР МОЗ України відповідно до статті 49 Закону України «Про вищу освіту» здійснюється за такими формами:

- очна (денна, вечірня);
- заочна (дистанційна).

Форми навчання можуть бути поєднані.

2. Очна форма - з повним відривом лікаря від роботи на період навчання в інституті. За цією формою проводяться цикли спеціалізації, тематичного удосконалення, курси інформації та стажування тощо.

3. Заочно-очна форма, дистанційне навчання. Складається з двох фаз. В період першої заочної фази лікарі без відриву від роботи вивчають літературу і виконують контрольні завдання.

Друга фаза (очна) проводиться в інституті з повним відривом від роботи.

За цією формою проводиться підготовка фахівців в інтернатурі. Дистанційне навчання в НІР МОЗ України регламентує Примірне положення про підвищення кваліфікації за очно-заочною формою з елементами дистанційного навчання в інституті та Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом МОН України від 25.04.2013 №466 (зі змінами та доповненнями).

Терміни навчання за відповідними формами визначаються можливостями виконання освітньо-професійних програм підготовки фахівців певного освітньо-кваліфікаційного рівня.

4. Виїзні цикли - проведення тематичного удосконалення лікарів шляхом виїзду на місцеві бази за заявками закладів охорони здоров'я.

Планування і проведення виїзних циклів в НІР МОЗ України регламентує Положення про подальше удосконалення системи післядипломної підготовки

лікарів (провізорів), затверджене наказом МОЗ України від 22.07.1993 № 166 (зі змінами), і здійснюється таким чином:

IV.Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять

1. Освітній процес у НІР МОЗ України здійснюється за такими формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка, контрольні заходи.

2. Основні види навчальних занять в інституті:

- 1) лекція;
- 2) практичне (лабораторне), семінарське, індивідуальне заняття;
- 3) консультація;
- 4) самостійна робота.

Інші форми навчальних занять визначаються у порядку, встановленому НІР МОЗ України.

Лекція - основна форма проведення навчальних занять в інституті, призначена для засвоєння теоретичного матеріалу. Лекція є елементом курсу лекцій, який охоплює основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем. Тематика курсу лекцій визначається робочим планом циклу.

Лекція, як вид навчального заняття, може проводитись дистанційно або очно.

Практична підготовка осіб, які навчаються, відповідно до статті 52 Закону України «Про вищу освіту» здійснюється шляхом проходження ними практики на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами вищої освіти договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку. Керівники підприємств, установ та організацій зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики на виробництві, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства.

Практичне (лабораторне) заняття - форма навчального заняття, при якій науково-педагогічний працівник організує детальний розгляд слухачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно сформульованих завдань.

Перелік тем практичних занять визначається навчальним планом та програмою дисципліни. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі - тестах для виявлення ступеня

оволодіння лікарями необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для розв'язування їх слухачами на занятті.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок слухачів, постановку загальної проблеми та її обговорення за участю лікарів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання.

Практична підготовка лікарів післядипломної освіти в НІР МОЗ України, здійснюється під час навчальних занять, а також під час виробничої практики, яка є компонентом освітньої програми і проводиться у власних клінічних відділеннях, лабораторіях, що відповідають вимогам програм тощо. Мета практичної підготовки – закріплення і вдосконалення професійних вмінь та навичок, набутих під час навчальних занять. Зміст і послідовність проходження практики визначаються програмами, які розробляються профільними фахівцями, і мають відповідати вимогам відповідної освітньої програми. Програми містять рекомендації щодо видів і форм перевірки сформованості рівня знань, умінь, навичок, якими слухачі мають оволодіти. Робочі програми відповідних видів практик розробляються на підставі освітньої програми. Керівниками практики призначаються досвідчені науково-педагогічні працівники клінічних професійно-орієнтованих відділень.

Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій науково-педагогічний працівник організує дискусію навколо попередньо визначених тем та/або проблемних питань, що виникли у слухачів чи сформульовані науково-педагогічним працівником, може відбуватись як заочно (дистанційно), так і очно (визначається навчальною програмою або за пропозицією науковопедагогічного працівника чи слухачів).

Комунікації між науково-педагогічними працівниками і слухачами під час семінарського заняття (дискусії), у разі проведення його заочно (дистанційно), так як і під час лекції, здійснюється у синхронному режимі і забезпечується передачею відео, аудіо, графічної та текстової інформації.

Індивідуальне заняття - індивідуальне навчальне заняття проводиться з метою підвищення рівня підготовки лікарів (провізорів) та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальні навчальні заняття організовуються за окремим графіком з урахуванням індивідуального навчального плану і можуть охоплювати частину або повний обсяг занять з однієї або декількох навчальних дисциплін, а в окремих

випадках - повний обсяг навчальних занять для конкретного освітнього або кваліфікаційного рівня.

Види індивідуальних навчальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю (крім державної атестації) визначаються індивідуальним навчальним планом.

Консультація - форма навчального заняття, при якій слухач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування. Консультація може відбуватись як заочно (дистанційно), так і очно. Консультація, яка проводиться заочно (дистанційно), може відбуватись в асинхронному режимі (електронною поштою, у форумі) або у синхронному режимі (чат, аудіо, відео-конференція)

Самостійна робота слухачів - самостійна робота слухачів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи над конкретною дисципліною визначається навчальною програмою дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника. Самостійна робота лікаря забезпечується системою навчально- методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій науково-педагогічного працівника, практикум тощо.

Методичні матеріали для самостійної роботи слухачів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку слухача. Для самостійної роботи також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

Самостійна робота слухача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці НІР МОЗ України, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також в домашніх умовах. У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу лікаря до потрібних дидактичних засобів.

При організації самостійної роботи лікарів з використанням складного обладнання чи устаткування, обладнання фантомних класів та тренінгового центру, складних систем доступу до інформації (наприклад, комп'ютерних баз даних тощо) передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку фахівця.

Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння слухачем в процесі самостійної роботи, виносить на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Курси інформації і стажування, інтернатура.

Курси інформації і стажування організуються та проводяться в НІР МОЗ України, з метою набуття спеціальних знань з певних проблем медицини, поглиблення професійних знань, умінь та практичних навиків у роботі лікарів відповідно до їх спеціальності і посади.

Навчання на курсах інформації та стажування регламентується Положенням про підвищення кваліфікації лікарів (провізорів) на курсах інформації і стажування, затвердженим наказом МОЗ України від 22.07.199 № 166. (зі змінами).

Навчання в інтернатурі здійснюється відповідно до Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III - IV рівнів акредитації медичних факультетів університетів, затвердженого наказом МОЗ України від 19.09.96 № 291 (із змінами).

V. Контрольні заходи

1. Контрольні заходи є обов'язковою формою організації освітнього процесу, необхідним елементом зворотного зв'язку під час навчання для визначення відповідності рівня набутих здобувачами програмних результатів навчання стандартам вищої освіти. Контрольні заходи мають бути спрямовані на забезпечення своєчасного коригування освітнього процесу. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, академічної доброчесності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів освіти. До основних завдань контролю знань належать: - підвищення мотивації здобувачів освіти до систематичної активної роботи впродовж навчання, переорієнтація їхніх цілей з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь і навичок; - систематизація знань; - недопущення розриву між завданнями, що виносяться для контролю, і програмою дисципліни; - відкритість контролю: ознайомлення здобувачів освіти на початку вивчення дисципліни з формами контрольних заходів і критеріями їх оцінювання; - подолання елементів суб'єктивізму під час

оцінювання знань, що забезпечується комплексним підходом до складання контрольних завдань та підсумкових контролів із застосуванням комп'ютерного тестування; - розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів освіти, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності роботи викладацького складу.

2. Під час навчання слухачів/інтернів в освітньому підрозділі НІР МОЗ України проводяться такі види контролю: базисний (співбесіда, тестування); поточний (контрольні роботи, реферати, співбесіди, перевірки професійної практичної підготовки, заліки); підсумковий (іспити, заліки).

Базисний контроль (самоконтроль), який є первинною формою контролю знань слухача/інтерна, забезпечується системою тестування і пакетами тестових завдань для самотестування. Поточний контроль успіхів здобувача освіти щодо засвоєння навчальної програми циклу може здійснюватись у форматі тестування, оцінки виконання практичних робіт та участі у семінарах (дискусіях), ділових іграх тощо. Підсумковий контроль знань, умінь і навичок, набутих слухачем у процесі навчання за програмою післядипломної освіти, здійснюється відповідно до чинних нормативно-правових актів. Атестація лікарів у НІР МОЗ України регламентується Порядком проведення атестації лікарів, затвердженим наказом МОЗ України від 22.02.2019 № 446, та наказом МОЗ України від 19.01.2021 № 74 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України», зареєстрованим в Мін'юсті від 15.03.2021 за № 319/35941. Атестація лікарів спрямована на удосконалення діяльності закладів охорони здоров'я усіх форм власності для подальшого поліпшення надання медичної допомоги населенню. Основними завданнями атестації лікарів є оцінка виконання лікарями вимог щодо здобуття післядипломної освіти з підвищення їхньої кваліфікації та проходження безперервного професійного розвитку відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 р. № 725 «Положення про систему безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників».

Види атестації лікарів:

- 1) атестація на визначення знань і практичних навичок з присвоєнням (підтвердженням) звання «Лікар-спеціаліст»;
- 2) атестація на присвоєння кваліфікаційної категорії;
- 3) атестація на підтвердження кваліфікаційної категорії.

Оцінювання результатів навчання на циклах спеціалізації та стажування включає атестацію з використанням атестаційних комп'ютерних тестових програм за відповідними спеціальностями, які затверджені з урахуванням вимог МОЗ України, визначення рівня знань та практичних навичок з присвоєнням звання лікаря-спеціаліста за відповідною спеціальністю.

Для визначення рівня засвоєння програм циклів тематичного удосконалення лікарів з терміном навчання - 0,25 – 0,5 місяця – передбачений підсумковий залік. Слухачам, які виконали програму і успішно склали залік, видається посвідчення про проходження циклу встановленого зразка.

Структура управління і контролю за освітнім процесом у НІР МОЗ України включає: директорат, вчену раду інституту, комісію вченої ради НІР МОЗ України з навчально-методичної роботи, навчальну частину. Навчальна частина інституту виконує аналітичну, координаційну, консультативну та контролюючу функції, проводить:

- 1) консультації з підготовки навчальних планів і програм та інших методичних матеріалів;
- 2) контроль за виконанням навчально-методичних заходів та стану методичної роботи;
- 3) впровадження сучасних освітніх програм та інтерактивних методів навчання;
- 4) оптимізацію та уніфікацію пакетів навчально-методичної документації;
- 5) аналіз результатів зворотного зв'язку з питань організації освітнього процесу.

Види післядипломного навчання лікарів:

1. Післядипломна освіта відповідно до статті 60 Закону України «Про вищу освіту» – це спеціалізоване вдосконалення освіти та професійної підготовки особи шляхом поглиблення, розширення та оновлення її професійних знань, умінь та навичок або отримання іншої професії, спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня та практичного досвіду.

2. Відповідно до статті 18 Закону України «Про освіту» післядипломна освіта передбачає набуття нових та вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої вищої, професійної (професійно-технічної) або фахової передвищої освіти та практичного досвіду.

Післядипломна освіта включає:

1) спеціалізацію – профільну спеціалізовану підготовку з метою набуття особою здатності виконувати завдання та обов'язки, що мають особливості в межах спеціальності;

2) перепідготовку – освіту дорослих, спрямовану на професійне навчання з метою оволодіння іншою (іншими) професією (професіями);

3) підвищення кваліфікації – набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань;

4) стажування – набуття особою практичного досвіду виконання завдань та обов'язків у певній професійній діяльності або галузі знань.

Післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я також включає:

1) інтернатуру;

2) лікарську резидентуру,

3) БПР.

Інтернатура проводиться в університетах, академіях, інститутах, наукових установах, закладах охорони здоров'я, визнаних центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я як бази інтернатури, і є обов'язковою формою первинної спеціалізації осіб за лікарськими та провізорськими спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста.

Лікарська резидентура проводиться в університетах, академіях, інститутах, наукових установах, закладах охорони здоров'я, визнаних центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я як бази лікарської резидентури, і є формою спеціалізації лікарів-спеціалістів за певними лікарськими спеціальностями для отримання кваліфікації лікаря спеціаліста згідно з переліком лікарських спеціальностей, затвердженим центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я. Засади професійного навчання працівників визначаються законом. Курси підвищення кваліфікації проводяться для набуття здобувачем освіти нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань.

Безперервний професійний розвиток (далі – БПР) – це безперервний процес навчання та вдосконалення професійних компетентностей фахівців після здобуття вищої та/або післядипломної освіти, що дає змогу фахівцю підтримувати або покращувати стандарти професійної діяльності і триває впродовж усього періоду його професійної діяльності.

3. Післядипломне навчання лікарів НІР МОЗ України передбачає: навчання в клінічній ординатурі, фахову підготовку лікарів на циклах спеціалізації, навчання на курсах інформації і стажування, а також підвищення кваліфікації лікарів на циклах тематичного вдосконалення та інші заходи БПР.

Положення про навчання в інтернатурі, лікарській резидентурі, на циклах спеціалізації, тематичного удосконалення, курсах інформації та стажування, перелік спеціальностей інтернатури, лікарської резидентури та циклів спеціалізації затверджуються МОЗ України.

4. Заходи БПР – це освітні події медичного спрямування, метою яких є покращення індивідуальної лікарської практики, задоволення потреб пацієнтів та спрощення функціонування системи охорони здоров'я. БПР включає участь слухачів у процесі формальної, неформальної та інформальної освіти у сфері охорони здоров'я. БПР здійснюється за такими формами: очна (денна, вечірня); заочна (дистанційна). Форми навчання можуть поєднуватися. Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікації, що визнаються державою (інтернатура, лікарська резидентура, навчання на циклах спеціалізації). Неформальна освіта – діяльність з підвищення власних знань та умінь, яка провадиться за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професій та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій (навчання на циклах тематичного удосконалення, курсах стажування, медичне стажування за межами закладу, де працює фахівець), а також організація та проведення тематичних шкіл, семінарів, науково-практичних конференцій, конгресів, симпозіумів, з'їздів, симуляційних тренінгів, майстер-класів, курсів з оволодіння практичними навичками, дистанційного навчання, у тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів тощо.

Строки проходження лікарями циклів спеціалізації та вдосконалення регламентує наказ МОЗ України від 07.12.1998 № 346 «Про затвердження Переліку назв циклів спеціалізації та вдосконалення лікарів і провізорів у вищих медичних (фармацевтичному) закладах (факультетах) післядипломної освіти» (із змінами і доповненнями).

Спеціалізація – набуття лікарем однієї з спеціальностей, передбачених Номенклатурою провізорських спеціальностей, затвердженою наказом МОЗ України від 12.12.2006 № 818 (із змінами та доповненнями), та Номенклатурою лікарських спеціальностей, затвердженою наказом МОЗ України від 22.02.2019 № 446. Спеціалізація та перепідготовка лікарів (провізорів) зі спеціальностей, що не передбачені в інтернатурі, проводиться на циклах спеціалізації після закінчення інтернатури з основної спеціальності.

Підвищення кваліфікації лікарів – спеціалістів здійснюється у НІР МОЗ України на циклах тематичного удосконалення. Тематичне удосконалення передбачає підвищення кваліфікації з окремих розділів відповідної спеціальності. Необхідний рівень кваліфікації лікаря-спеціаліста забезпечується поєднанням різних видів навчання, систематичною самоосвітою і постійною практичною роботою з отриманої спеціальності.

Курси інформації і стажування організуються та проводяться у НІР МОЗ України з метою набуття спеціальних знань з певних проблем медицини, поглиблення професійних знань, умінь та практичних навичок у роботі лікарів відповідно до їх спеціальності і посади. Навчання на курсах інформації та стажування регламентується Положенням про підвищення кваліфікації лікарів (провізорів) на курсах інформації і стажування, затвердженим наказом МОЗ України від 22.07.1993 № 166. Навчальні плани і програми курсів інформації і стажування розробляються фахівцями установ, на базах яких проводяться курси, з залученням до роботи головних спеціалістів і затверджуються МОЗ України.

З метою забезпечення здобуття фахівцями у сфері охорони здоров'я професійних компетентностей під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, науково-педагогічні працівники інституту організують та проводять тематичні школи, семінари, науково-практичні конференції, конгреси, симпозіуми, з'їзди, симуляційні тренінги, майстер-класи, курси з оволодіння практичними навичками, вебінари, дистанційне навчання, у тому числі з використанням електронних навчальних ресурсів тощо.

За проведення заходів (участь в заходах) БІР (освітня складова) науковопедагогічним працівникам НІР МОЗ України зараховується навчальне навантаження, у тому числі за формами інформальної освіти.

VII. Робочий час науково-педагогічних та педагогічних працівників

Робочий час науково-педагогічних та педагогічних працівників НІР МОЗ України регламентується статтею 56 Закону України «Про вищу освіту» та Кодексом Законів про працю України.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про вищу освіту» робочий час науково-педагогічних працівників становить 36 годин на тиждень.

Робочий час науково-педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи та інших трудових обов'язків. Робочий час наукового працівника включає час виконання ним наукової, дослідницької, консультативної, експертної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків. Робочий час педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, методичної, організаційної роботи та інших трудових обов'язків.

Норми часу навчальної, методичної, наукової, організаційної роботи визначаються закладом вищої освіти.

Максимальне навчальне навантаження на одну ставку науковопедагогічного працівника не може перевищувати 600 годин на навчальний рік.

4. Графік робочого часу науково-педагогічного працівника визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом або графіком контрольних заходів та іншими видами робіт, передбаченими його індивідуальним робочим планом (відповідно до укладеного контракту про співпрацю). Час виконання робіт, не передбачених розкладом або графіком контрольних заходів, визначається у порядку, встановленому НІР МОЗ України, з урахуванням особливостей спеціальності та форм навчання. Зміни в обов'язковому навчальному навантаженні та в інших видах трудових обов'язків науково-педагогічного працівника вносяться в його індивідуальний робочий план. Залучення науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників до роботи, не передбаченої трудовим договором, може здійснюватися лише за їхньою згодою або у випадках, передбачених законодавством. Облік навчального часу викладача в НІР МОЗ України регламентується Законами України «Про вищу освіту», «Про освіту», трудовим законодавством України, нормативними актами Кабінету Міністрів України, МОЗ України, МОН України, що стосуються планування та обліку науковопедагогічної діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників. Мінімальний та максимальний обов'язковий обсяг навчального навантаження

викладача в межах його робочого часу встановлюється з урахуванням виконання ним інших обов'язків (методичних, наукових, організаційних) у порядку, передбаченому Статутом НІР МОЗ України та Колективним договором між адміністрацією та трудовим колективом інституту.

VIII. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

1. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу є обов'язковою складовою Технологічних вимог щодо забезпечення започаткування та провадження освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою відповідно до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (із змінами та доповненнями).

2. Навчально-методичне забезпечення передбачає наявність:

- затверджених в установленому порядку освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових, освітньо-творчих) програм, навчальних планів, за якими здійснюється післядипломна освіта лікарів;
- робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів, які включають: програму навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в т.ч. в Інтернеті;
- програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми; методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації у сфері післядипломної освіти.

Інформаційне забезпечення передбачає наявність:

- вітчизняних та закордонних фахових періодичних видань відповідного або спорідненого спеціальності профілю у бібліотеці закладу освіти (у тому числі в електронному вигляді) залежно від найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність, і становить не менше двох різних найменувань для кожної спеціальності, доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю;
- офіційного вебсайта закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність,

зразки документів про освіту, умови для доступності для слухачів/інтернів, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація);

3. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу НІР МОЗ України здійснюється з метою:

- 1) формування високоефективної системи підготовки медичних кадрів, які забезпечать збереження та відновлення здоров'я населення шляхом надання гарантованого рівня медичної допомоги відповідно до державних стандартів з розширенням сектора первинної допомоги на засадах сімейної медицини - загальної практики;
- 2) узгодження термінів підготовки, переліку спеціальностей та спеціалізації лікарів з вимогами ринку праці;
- 3) здійснення післядипломної освіти лікарів з базових спеціальностей вузьких спеціалістів шляхом поєднання медичної практики і навчання;
- 4) забезпечення безперервного професійного розвитку лікарів та підтвердження їхньої професійної компетентності.

4. Науково-методичне забезпечення навчання в НІР МОЗ України включає:

- 1) навчальні плани і програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін;
- 2) програми навчальної, виробничої та інших видів практик;
- 3) підручники і навчальні посібники;
- 4) інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- 5) методичні матеріали для організації самостійної роботи;
- 6) контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять;
- 7) дидактичні засоби (демонстраційний матеріал, технічні засоби навчання, демонстраційне обладнання, тренажери, тренувальні пристрої, програмне забезпечення, тощо);
- 8) методичні матеріали для самостійного опрацювання фахової літератури, написання наукових робіт;
- 9) інші матеріали.

ІХ. Організація та планування навчання

1. Планування навчання здобувачів післядипломної освіти здійснюється на основі

навчальних планів і графіка освітнього процесу. З метою конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік, з урахуванням умов навчання в науково-навчальному відділі підрозділі.

Навчальний план – це нормативний документ інституту, який містить відомості про: спеціальність/спеціалізацію; кваліфікацію; нормативний термін навчання; графік освітнього процесу; розділи теоретичної, практичної підготовки; кількість і форми семестрового контролю; підсумкову атестацію; загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на час навчальних занять і час занять за окремими формами, а також на самостійну навчальну роботу.

Навчальний план є частиною документації освітньої програми та в її складі затверджується вченою радою НІР МОЗ України. Уведення в дію навчальних планів здійснюється після їх підписання директором НІР МОЗ України. Експертизу навчальних планів перед їх підписанням здійснює постійно діюча комісія вченої ради з навчально-методичної роботи НІР МОЗ України.

Метою планування післядипломного навчання в НІР МОЗ України є визначення завдань щодо спеціалізації та підвищення кваліфікації лікарів з певного фаху і виду підготовки та забезпечення їх навчання.

2. Планування передбачає вивчення та аналіз:

- внутрішніх потреб інституту в спеціалізації та удосконаленні на основі обліку лікарів, відповідності рівня їх кваліфікації посадам, які вони займають, перспективи нових напрямків у роботі; відбір конкретних осіб для направлення їх на навчання;
- за зверненням фахівців сфери охорони здоров'я (запити на потреби ринку) на умовах платних послуг;
- підготовка (відповідно до внутрішніх потреб та запитів) планів і програм циклів з підвищення кваліфікації, навчальних планів і програм спеціалізації, стажування та затвердження їх вченою радою НІР МОЗ України.
- підготовку навчальних баз для проведення післядипломного навчання;
- укладення додаткових договорів про співпрацю з клінічними базами (за необхідності);

3. Формування контингенту всіх категорій осіб, які навчаються у НІР МОЗ України, здійснюється згідно з вимогами законодавчих та нормативно-правових актів України, наказів МОЗ України та МОН України, наказами директора НІР МОЗ України, розпорядженнями заступника директора.

НІР МОЗ України, здійснює набір слухачів на цикли спеціалізації, стажування, підвищення кваліфікації на умовах платних освітніх послуг.

Навчальні плани та програми циклів тематичного удосконалення, спеціалізації і стажування розробляються, оновлюються та розглядаються на засіданнях постійно діючої комісії вченої ради з навчально-методичної роботи з подальшим затвердженням рішенням вченої ради НІР МОЗ України, Комплектування циклів здійснюється за заявками інституту та заявками лікарів, а також закладів охорони здоров'я різних форм власності на умовах платних освітніх послуг.

4. Навчання у НІР МОЗ України, вважається здійсненим після успішного складання іспиту (заліку) відповідно до програми навчання. Особам, які закінчили навчання, видається посвідчення за встановленого зразку.

Х. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

1. Забезпечення якості освіти належить до основних засад державної політики у сфері освіти. Створення системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (внутрішньої системи забезпечення якості освіти) в інституті ґрунтується на нормах законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікації, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої і післядипломної освіти.

Згідно з статтею 41 Закону України «Про освіту» система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) може включати:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, інші заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

2. Метою системи забезпечення якості освітньої діяльності є створення та підтримка умов для якісної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці висококваліфікованих фахівців відповідного рівня, що здатні до ефективної

професійної діяльності й готові до постійного професійного зростання, соціальної і професійної мобільності.

До основних завдань системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти належать:

- 1) формування єдиного розуміння критеріїв якості освітньої діяльності інституту та способів їх оцінювання;
- 2) формування системи індикаторів, які дозволяють оцінити та підтвердити якість освітнього процесу;
- 3) збирання, аналіз та інтерпретація інформації про якість освітнього процесу;
- 4) виділення основних чинників, що впливають на якість освітньої діяльності, прогнозування та упередження негативних змін в якості освіти.

3. Відповідно до статті 16 Закону України «Про вищу освіту» система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності передбачає здійснення у НІР МОЗ України, таких процедур і заходів:

- 1) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 2) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та оприлюднення результатів оцінювань на інформаційних стендах інституту та в будь-який інший спосіб;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи слухачів, за кожною освітньою програмою;
- 5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 6) забезпечення публічності інформації про освітні програми та кваліфікації;
- 7) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників і здобувачів вищої освіти;
- 8) інших процедур і заходів.

4. Система забезпечення у НІР МОЗ України, якості освітньої діяльності (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності Вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

5. Якість навчання забезпечується:

- 1) систематичним підвищенням кваліфікації науково-педагогічних (педагогічних) працівників;
- 2) проведенням науково-методичної експертизи дидактичного і методичного наповнення ресурсів навчальної програми (дисципліни);
- 3) здійсненням контрольних заходів щодо рівня знань, умінь та навичок, набутих слухачами під час навчання;

Ефективність реалізації управління значною мірою залежить від того, наскільки система моніторингу і оцінювання якості освіти чутлива до цілей і завдань освітньої політики, наскільки управлінські рішення, що приймаються, адекватні результатам і рекомендаціям моніторингових досліджень.

XI. Прикінцеві положення

1. Це Положення затверджується вченою радою НІР МОЗ України, і вводиться в дію наказом в. о. директора НІР МОЗ України.

2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення у новій редакції.

3. Після затвердження Положень в новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.

Вчений секретар
НІР МОЗ України

Н. В. Банковська

ПОГОДЖЕНО:

Заступник директора з наукової роботи

“ ___ ” _____ 2021 р.

А.В. Лукашенко

В.о. начальника

юридичного відділу

“ ___ ” _____ 2021 р.

А.О. Фоменко